

Združenje žrtev okupatorjev
1941-1945 Kranj
Slovenski trg 1, p.p. 12
4000 Kranj

Poštnina plačana
pri pošti 4101 Kranj

»OPTIMIST«

št. 30

M A J 2011

POZOR – VABILO!

ZDRUŽENJE ŽRTEV OKUPATORJEV
1941-1945 KRANJ, Slovenski trg 1
4000 KRANJ, p.p. 12
E-mail: zzokranj@siol.net

Tran.račun: 05100-8000057707
Davčna št.: 90541146
Tel./Fax.: 04/2373-553
<http://www.zdruzenje-zrtev.si>

V A B I L O

Naša organizacija se trudi vzdrževati in razvijati zgodovinska dejstva o kalvariji slovenskega naroda v času od leta 1941 do 1945 - "DA SE NE POZABI".

V ta namen organiziramo (poleg ostalega) razne simpozije, srečanja in razstave. Na slednjo vas vljudno vabimo

**v soboto, 28. maja 2011 ob 11. uri v konferenčni dvorani št. 15
MESTNE OBČINE KRANJ**

Srečanje bo obsegalo:

1. Kulturni program – nekaj pesmi in recitacij,
2. Kratek nagovor o zgodovinskih dejstvih trpljenja slovenskega naroda na temo "OBSOJENI NA UNIČENJE"
3. Odprtje razstave v prostorih MOK

Razstava bo odprta od 28. maja do 30. avgusta 2011- ob delavnikih v času uradnih ur občine. Za večje skupine bo možen dogovor.

Vljudno vabljeni, zlasti šolska mladina.

Predsednik
Franc Rován

OB IZIDU TRIDESETE ŠTEVILKE »OPTIMISTA«

Pred vami je 30. št. biltena »OPTIMIST«, kjer vas seznanjamo z nekaj novicami, poročili in obvestili, katere pa od zadnje izdaje biltena (decembra) niso nič kaj vzpodbudne.

Ob tej priliki vas še vedno prosimo, da nam pošljete svoje spomine oz. zgodbe na čase, ko ste svoja mlada leta preživljali kot izgnanci daleč od svojega doma. Čeprav so dogodki že zelo oddaljeni in niso preveč lepi, toda pozabiti se kljub temu ne smejo. Pa tudi raznih vaših predlogov bi bili zelo veseli.

ČLANI ODBOROV ZDRUŽENJA:

<u>Izvršni odbor</u>	<u>Nadzorni odbor</u>	<u>Častno razsodišče</u>
ROVAN FRANC	MIHELIČ ALBINCA	SINKOVIČ IVAN
KRISTAN TONE	GERJEVIČ DARINKA	GABRIJEL LOJZKA
SLADIČ STANE	KNEZ ANTON	KUNČIČ VIDA
MIŠIČ JOŽICA	PODGORŠEK IVAN	ŠUMI OLGA
KATNIK ANA		
ROVTAR STANA		
PIRC JELKA		
GERJEVIČ FRANC		
GUSTINČIČ FRANC		
KARUN JANEZ		
KNEZ JOŽICA		

OBVESTILO - NOV DELOVNI ČAS in NOV NASLOV SPLETNE STRANI

Z novim letom (od 1.1.2010) kot smo vas obveščali je pisarna Zdrženja odprta tudi v letu 2011 samo **dvakrat** na teden, in sicer v **PONEDELJEK in SREDO od 9,00 – 12,00 ure.**

Naš novi spletni naslov je: <http://www.zdruzenje-zrtev.si>

PLAČILO ČLANARINE:

Višina članarine za leto 2011 ostaja enaka in sicer 12,00 evrov, kamor je vključen tudi »OPTIMIST«. Lahko se plača v 2 obrokih.

Plačevanje članarine poteka na isti način kot doslej. Kranjčani in okoličani lahko plačajo v pisarni, ostali pa preko transakcijskega računa: 05100-8000057707.

IZVRŠNI ODBOR

Na nemški Bunderstag smo naslovili vprašanje, kaj se dogaja s peticijo, katero so poslali v Berlin dne 25.2.2011 z naslednjo vsebino:

»Glede na to, da je poteklo že kar nekaj časa, si dovoljujemo vprašati, kdaj lahko pričakujemo napovedano obvestilo o sklepu Bundestaga.

Nam se precej mudi za rešitev, saj je vsak teden nekaj upravičencev manj.«

Na naše vprašanje smo 11.3.2011 dobili naslednji odgovor:

»Spoštovani g. Rovan, zahvaljujemo se vam za vaše vprašanje. Na vašo vlogo je bilo podano sledeče parlamentarno poročilo: Na eni naslednjih zasedanj bodo obravnavali vašo vlogo. Rezultat vam bomo takoj sporočili. Z lepimi pozdravi ga. Eiardt.«

≈≈≈

Nadaljevanje prizadevanj za poplačilo materialne odškodnine

Kot ste lahko že prebrali v 29. številki OPTIMISTA smo naše prizadevanje nadaljevali tudi preko Državnega sveta, v katerem imenu je svetnik Marijan Klemenc posredoval v vladi Republike Slovenije. V nadaljevanju vam posredujemo odgovor Vlade v celoti:

Odgovor Vlade Republike Slovenije na vprašanji državnega svetnika Marijana Klemenca glede urejanja problematike poplačila odškodnine za nastalo materialno škodo slovenskim žrtvam nacifašizma

Državni svet RS je Vladi RS, Ministrstvu za pravosodje, Ministrstvu za zunanje zadeve in Ministrstvu za finance posredoval dve vprašanji državnega svetnika, gospoda Marijana Klemenca glede urejanja problematike poplačila odškodnine za nastalo materialno škodo slovenskim žrtvam nacifašizma:

- 1. Ali poteka in če poteka, v kateri fazi se nahaja medresorsko usklajevanje med Ministrstvom za pravosodje, Ministrstvom za finance ter Ministrstvom za zunanje zadeve v zvezi z reševanjem problematike poplačila odškodnine za nastalo materialno škodo slovenskim žrtvam nacifašizma?*
- 2. Kdaj namerava Vlada RS pripraviti predlog zakona o poplačilu odškodnine za nastalo materialno škodo slovenskim žrtvam nacifašizma in ga vložiti v zakonodajno proceduro, na njegovi podlagi pa ustanoviti poseben sklad za poplačilo materialne škode iz druge svetovne vojne, v skladu z zahtevami Združenja žrtev okupatorjev?*

Iz obrazložitve zastavljenih vprašanj izhaja, da si Združenje žrtev okupatorjev Kranj (v nadaljnjem besedilu Združenje) že več let prizadeva za zakonsko ureditev njihovih pravic do ustreznih odškodnine za utrpelo materialno škodo v času druge svetovne vojne. Združenje je sedanjo Vlado RS o nerešeni problematiki obvestilo decembra 2008 in nato ponovno avgusta 2010.

Z namenom nadaljevanja aktivnosti na področju reševanja premoženjske vojne škode, je Ministrstvo za pravosodje septembra 2010 organiziralo sestanek, katerega so se udeležili predstavniki Ministrstva za finance, Ministrstva za zunanje zadeve in Združenja, ki v obrazložitvi vprašanj navaja, da še vedno ni prejelo zapisnika navedenega sestanka.

Ministrstvo za pravosodje je Združenje z dopisom št. 007-17/2008 z dne 8.12.2010 obvestilo, da je v skladu z dogovorom na sestanku dne 10.9.2010 nadaljevalo z delom in dne 12.11.2010 ponovno opravilo sestanek, ki so se ga poleg predstavnikov Ministrstva za zunanje zadeve udeležili tudi predstavniki Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, določeni poslanci ter državni sekretar predsednika Vlade RS. Na tem sestanku je bil sprejet sklep, da ministrstva katerih resor je povezan z reševanjem vprašanja povračila premoženjske škode iz časa druge svetovne vojne, pripravijo poročila z navedbo vseh dosedanjih aktivnosti in stališča do naslednjih vprašanj:

1. Ali zaradi popisa premoženjske vojne škode leta 1945 in v kasnejših letih obstaja pravna obveznost RS za povračilo premoženjske škode nastale v času druge svetovne vojne?
2. Ali je sporazum Tito – Brandt iz leta 1974 oziroma Kapitalhilfe šteti za poplačilo premoženjske vojne škode s strani ZRN nekdanji SFRJ?
3. Ali lahko RS proti ZRN uveljavlja zahtevek za poplačilo vojne škode, oz. kakršenkoli sui generis zahtevek na tej podlagi?

Vlada RS glede navedenih vprašanj zavzema naslednja stališča:

Pravno stanje in pravni red RS je glede vprašanja povračila premoženjske škode iz časa druge svetovne vojne popolnoma jasen z vidika sodne prakse, oz. ustavnosodne prakse. Pravni red RS pravno gledano ne daje možnosti oz. ne določa (odškodninske) odgovornosti države za dejanja nacističnega in fašističnega okupatorja ali zavezniških protifašističnih sil ter partizanskih enot iz časa druge svetovne vojne na področju posegov v premoženje fizičnih oseb ali pravnih oseb z območja sedanje RS.

Povračilo premoženjske vojne škode za čas druge svetovne vojne še ni pravna obveznost RS, to pravno obveznost države lahko določi šele zakon, sprejet v okviru širokega polja proste presoje zakonodajalca po določbi tretjega odstavka 50. čl. Ustave RS (zakonodajalec se lahko odloči, da poseben zakon sprejme ali pa tudi ne sprejme). Navedeni zakon, ki bi bil sprejet v okviru širokega polja proste presoje zakonodajalca po navedeni ustavni določbi, **v pravnem redu RS ne obstaja**, torej tudi ne obstaja nobena pravna podlaga, oz. pravni naslov za iztoževanje povračila premoženjske škode iz časa druge svetovne vojne.

Takšno stališče izhaja iz primerljive sodne prakse sodišč RS, npr. iz sodbe in sklepa Vrhovnega sodišča RS iz januarja 2008, namreč:

»Napadena država ne more biti odgovorna svojim državljanom za škodo, ki so jo pretrpeli med vojno oz. zaradi vojnega stanja. Škode kot neizogibne posledice vojnega stanja (in dejanj, ki jih ni mogla preprečiti ali se jim izogniti) ni mogoče pripisati slabemu funkcioniranju države. Teorija zato šteje, da je vojna škoda posledica izrednega dogodka in ne neposrednega delovanja državnega aparata. Splošno je sprejeto stališče, da je država dolžna svojim državljanom povrniti škodo le v primeru, če takšno obveznost vzpostavljajo **njeni (notranji) posebni predpisi**. Vzpostavitev posebnega režima odgovornosti za vojno škodo temelji na moralnih načelih, kot sta načeli solidarnosti in pravičnosti. Neposredno na ustavi temelječe odgovornosti države za škodo tožnikov torej ni. Te prav tako ni mogoče presojati po splošnih obligacijskega (odškodninskega) prava.«

V sklepu št. U-I-173/01 iz leta 2002 pa je npr. Ustavno sodišče Republike Slovenija odločilo naslednje:

»Očitek pobudnikov zakonodajalcu se dejansko nanaša na to, da vprašanja plačila odškodnine materialnim oškodovancem pravno sploh ne ureja. Tako razumljeno pobudo pa je treba zavreči: glede na 160. čl. Ustave in 21. čl. ZUstS Ustavno sodišče **ni pristojno presojati, ali je v skladu z Ustavo, da neko zaokroženo področje morebitnih pravic državljanov zakonsko ni urejeno, razen če bi šlo za področje, katerega ureditev izrecno terja Ustava.**«

Tako tudi iz razlage določb Evropske konvencije o človekovih pravicah glede lastninske pravice oz. lastninsko pravnih upravičenj izhaja, da tudi navedena Konvencija zahteva konkretno (posebno) pravno podlago za povračila škode iz časa druge svetovne vojne. Namreč, da bi se lahko fizičnim in pravnim osebam, katerim so okupator, zavezniške protifašistične sile ter partizanske enote poškodovale, uničile ali odvzele premoženje priznalo upravičenje po 1. čl. (Varstvo lastnine) Protokola št. 1 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, bi morala biti pravica do povračila premoženjske vojne škode natančno opredeljena v kakšnem zakonu

nekdanje Jugoslavije ali sedanje Republike Slovenije kot samostojne in neodvisne države. Takšno stališče izhaja iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu. V primeru **Broniowski v. Poljska** je bilo namreč odločeno, da so **mednarodne pogodbe** Republike Poljske iz leta 1944 ter **zakonodaja** iz let 1946, 1952, 1991 glede natančno določene obveznosti Republike Poljske, da nadomesti premoženje preseljenih prebivalcev vzhodnih »krajini«, **ustrezna pravna podlaga**, da bi jim Republika Poljska morala izplačati povračilo premoženjske škode (glej razdelke 186., 187. in 189. navedene sodbe), kar zahteva določba 1. čl. Protokola št. 1 Evropski konvenciji o človekovih pravicah.

V delno relevantnem novejšem primeru **Preussische Treuhand GMBH & Co. KG A.A. proti Poljski** je Evropsko sodišče za človekove pravice izdalo odločbo o nesprejemljivosti pritožbe 23 pritožnikom iz Zvezne republike Nemčije, katerim naj bi Republika Poljska neodplačno odvzela premoženje, ki je bilo v nekdanjih nemških predelih Poljske. V tem primeru je Sodišče med drugim tudi odločilo, da z vidika časovne pristojnosti (*ratione temporis*) Sodišča za presojo pritožbe, Sodišče nima pristojnosti za presojo (!), kajti dogodki odvzema premoženja so se zgodili pretežno v obdobju med leti 1945 – 1946, Poljska pa je ratificirala Protokol št. 1., k Evropski konvenciji o človekovih pravicah, ki varuje lastnino, šele leta 1994, poleg navedenega pa tudi, da je:

»Sodišče ustaljeno odločalo, v zvezi z ukrepi ekspropriacije, ki so bili izvedeni v povezavi s povojnim urejanjem lastninskih razmerij, da je odvzem lastnine ali druge pravice na stvari načeloma trenutno dejanje in ne ustvarja nepretrgane situacije »odvzema pravice« .«

Situacija v tej zadevi bi sicer bila drugačna, če bi Poljska sprejela kakšen predpis glede vračanja tega »nemškega premoženja«, takrat bi nastala pravica, katere kršitev pa bi Sodišče lahko presojalo z vidika določb Protokola št. 1 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah). Z vidika vsebinske pristojnosti (»*ratione materiae*«) Sodišča pa je Sodišče presodilo, da se določb 1. čl. Protokola št. 1 k Evropski konvenciji o človekovih pravicah ne more razlagati, kot da nalaga kakršnokoli splošno obveznost državi pogodbenici Evropske konvencije o človekovih pravicah, da vrača premoženje, ki so ga pridobile, preden so ratificirale Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, niti ne določa kakšne omejitve prostega odločanja držav pogodbenic v smislu, kakšen obseg (domet) vračanja premoženja ali rehabilitacije bodo izvršile z njihovimi zakoni. Države lahko torej prosto izberejo pogoje, pod katerimi vračajo premoženjske pravice prejšnjim lastnikom, Konvencija pa ne zahteva od njih, da dajo zadoščenje za prestopke ali škodo, ki je nastala pred njihovo ratifikacijo te Konvencije.

Iz navedene odločbe Evropskega sodišča za človekove pravice torej izhaja ponovna potrditev (ustaljena sodna praksa) stališča, da pravice do povračila premoženjske vojne škode iz časa druge svetovne vojne ni možno pravno iztožiti pred sodišči ŽŽRS ali pred mednarodnimi sodišči, sama pravica do povračila navedene škode in z njo povezana iztožljivost lahko nastane le s sprejetjem posebnega zakona s strani Državnega zbora RS, sprejetega v okviru širokega polja proste presoje na podlagi tretjega odstavka 50. čl. Ustave RS.

Iz navedenega opisa pravnega reda RS, ki vključuje tudi Evropsko konvencijo o človekovih pravicah in predstavljene sodne prakse Vrhovnega sodišča RS, ustavnosodne prakse Ustavnega sodišča RS ter sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice torej jasno izhaja, da trenutno ne obstaja nobena pravna podlaga oz. pravni naslov za iztožitev oz. uveljavljanje povračila premoženjske škode iz časa druge svetovne vojne.

Glede na navedeno tudi popis vojne škode leta 1945 ni vzpostavil pravne obveznosti RS za povračilo premoženjske škode iz časa druge svetovne vojne.

Prav tako iz navedene navedbe sodne prakse izhaja, da ne obstajajo nobene možnosti oškodovancev za neposredne tožbe zoper države agresorke iz časa druge svetovne vojne. Po mednarodnem javnem pravu pa tudi ni možno, da bi RS tožila ZRN za povračilo premoženjske vojne škode.

Tudi nekdanji Sporazum med Vlado Socialistične federativne republike Jugoslavije in Vlado ZRN o odobritvi pomoči v kapitalu (t.i. »Kapitalhilfe«) je po vsebini posojilna pogodba med ZRN kot posojilodajalcem in tedanjo SFRJ kot posojilojemalcem in je le sporazum o posojilu pod zelo ugodnimi pogoji.

RS si je po osamosvojitvi vztrajno in dosledno prizadevala, da bi z ZRN vzpostavila dialog o tej problematiki, tako omenjamo sestanke ministrov za zunanje zadeve RS z ministrom za zunanje zadeve ZRN januarja 1999 in podobne pogovore marca 2003 in julija 2004. Rezultat teh pogovorov je bil, da Nemčija pogovore o tej pomembni temi vztrajno zavrača, češ da ne sprejema nobenih zahtev, ki do sedaj že niso bile obravnavane in rešene, saj sodi, da so odškodnine izven tega kroga zastarane. Ob tem pa tudi navaja navedeni Sporazum iz leta 1974 kot ugodno posojilno pogodbo, ki je rešila to vprašanje.

Glede »Predloga zakona o povračilu premoženjske vojne škode iz časa druge svetovne vojne«, katerega je pripravilo Ministrstvo za pravosodje v obdobju med januarjem in oktobrom 2008, navajamo, da ni vključen v Normativni delovni program Vlade RS za leto 2011. Razlog za ne vključitev je gospodarsko stanje v RS v povezavi s stanjem trenutne svetovne finančne in gospodarske krize, ki onemogoča sprejemanje zakona, ki bi, pa četudi morda le na daljši rok, prinesel nove obsežne javnofinančne obveznosti za RS.

Ministrstva Vlade RS se ukvarjajo z vprašanjem povračila premoženjske škode, tudi z vidika vprašanja njenega zakonodajnega urejanja, vendar, kot je že bilo navedeno, je dokončna odločitev odvisna od gospodarskega stanja v RS v zvezi z novimi javnofinančnimi obveznostmi za RS.

Zaključno še navajamo, da so vsa zgoraj navedena stališča tudi v celoti znanna vsem nevladnim organizacijam, v katerih se združujejo oškodovanci za področje premoženjske škode iz časa druge svetovne vojne, ki so se obrnili na Vlado RS ali na Ministrstvo za pravosodje.

Ker je odgovor napisala namestnica generalne sekretarke B. Peternelj, je naše Združenje nato posredovalo dopis z vprašanji in zahtevo, da mora biti s to problematiko seznanjen predsednik Vlade Borut Pahor in ne samo namestnica sekretarke.

Naše pismo na Vlado RS navajamo v nadaljevanju:

VLADA RS
Predsednik g. Borut PAHOR
Gregorčičeva 20-25
1001 LJUBLJANA

Zadeva: Odgovor na pismo (nepodpisano) št. 00202-3/2011/6, od 3.3.2011

Najprej se zahvaljujemo DS in svetniku Marijanu Klemencu, da je posredoval naše že dolgo obravnavane pereče probleme.

Z odgovorom, katerega je spisala že peta oseba iz kabineta vlade, nismo v ničemer zadovoljni. Kar pa ni čudno, saj to pišejo vedno novi ljudje, ki problematike sploh ne poznajo in so ti spisi sestavljeni iz pravljič in povestic. Zakaj zahtevamo od RS plačilo odškodnine smo povedali in zapisali že velikokrat in predlagamo, da preberete vsaj nekatere od naših pisem.

Pri na pamet pisanih odgovorih nihče nikjer ni upošteval Zakona o žrtvah vojnega nasilja (ZŽVN) Ul. št. 63/95, kjer v čl. 8 tč. 6 piše "PLAČILO VOJNE ŠKODE PO POSEBNEM ZAKONU". Ta zakon zahtevamo že ves čas in to zahtevo smo postavili tudi na sestanku (edinem) 10.9.2010, v katerem bo določena višina, način in čas izplačila.

V nobenem primeru ne sprejemamo izgovorov na neprimeren čas in recesijo. Takrat, ko smo postavili zahtevo in ko je bila na vladi 9.5.2002 imenovana prva medresorka komisija, ni bilo nič kar navajate sedaj.

Navajanje o zastaranju dogodka se lahko zapiše samo nepoznavalcem, ker ne vedo, da ZLOČINI NE ZASTARAJO.

Pomešali ste tudi kredite in plačilo odškodnine, ker KREDIT NI PLAČILO ODŠKODNINE. To smo s filmom povedali tudi nemški strani. Da zadeve Vlada noče rešiti, kažejo tudi tri vaša otročja vprašanja na sestanku 12.11.2010, na katera odgovarjamo:

1. Po Ustavni in zakonski plati NE, ampak pri upoštevanju pravičnosti in ZŽVN št. 63/95
2. NE
3. Lahko, če umaknete imuniteto, ki ste jo dali ZRN.

Take igrice, ki trajajo že 6 mesecev, so podlo in ponižujoče dejanje in žali žrtve. Še nekaj o pravljičah in povesticah v pismu:

1. Nas ne brigajo vse navedene razlage iz drugih držav, ker živimo v **Sloveniji** in imamo (bi morali imeti) svoje zakone. Navajanje raznih mednarodnih sporov (te poznamo) je navadno prodajanje megle.
2. Navajanje **o velikih** prizadevanjih RS za dialog z ZRN za plačilo odškodnine slovenskim žrtvam je (milo rečeno) **navadna laž**. Je pa res, da so nas nemški predstavniki spraševali (to še počnejo), zakaj nam naša Vlada noče pomagati.
3. Verjetno pa pripravljalka odgovora (to je že peta, ki piše povestice) ne ve, da so predstavniki MZZ že leta 1995-96 izjavili, da Vlada od ZRN za slovenske žrtve ne bo zahtevala odškodnine.

Res se je čas za naše zahteve že precej odmaknil, vendar ne po naši krivdi. Nikoli si pa nismo predstavljali, da bomo na koncu naše življenjske poti (ostareli) od naših oblasti tako zaničevani in ponižani (saj smo to doživeli že v taboriščih).

S spoštovanjem

Predsednik
Franc Rovar

P.s.: Posebej zahtevamo, da to pismo dobi gospod Borut Pahor.

V vednost:

- Državni svet, gospa Nuša Zupanec

Dne 13.4.2011 smo iz kabineta predsednika Vlade RS dobili naslednji odgovor:

ZADEVA: Urejanje problematike poplačila odškodnine za nastalo materialno škodo slovenskim žrtvam nacifašizma

Zveza: dopis Združenja žrtev okupatorjev 1941-1945 Kranj z dne 8.4.2011

V Kabinet predsednika Vlade RS smo prejeli dopis g. Franca Rovana, predsednika Združenja žrtev okupatorjev 1941-1945 Kranj, v katerem se navedbe, kot je bilo mogoče ugotoviti iz zapisanega, nanašajo na odgovor na vprašanje državnega svetnika Marjana Klemenca, ki ga je Vlada RS sprejela na svoji seji 3. marca 2011.

Glede na to, da je imenovani v pismu z dne 8.4.2011 izrecno zahteval, da se z njegovim dopisom seznanijo predsednika vlade, smo to tudi storili. Navedbe v priloženem dopisu se v celoti nanašajo na vsebino prej omenjenega odgovora, ki ste ga posredovali državnemu svetniku iz generalnega sekretariata. Vljudno vas prosimo, da zadevo obravnavate skladno z vašimi pristojnimi in nas seznanite z nadaljnjimi aktivnostmi.

Lep pozdrav

Varja SIMČIČ
Sekretarka

OBISKI NAŠIH ČLANOV

S to rubriko smo naleteli na lepo odobravanje naših članov. Posebno pa še pri članih, katere smo obiskali na njihovih domovih, oz. v domovih za starejše, za njihove rojstne dneve, kar vidite na slikah s srečanj, ki smo jih poslali tudi njim. Ker vseh ne moremo obiskati, posebno bolj oddaljenih od Kranja, tistim za rojstni dan pošljemo čestitko . V nadaljevanju vam prikazujemo nekaj slik z naših obiskov:

V januarju smo obiskali gospo Vero Butollo v Kranju, ki je praznovala 80. rojstni dan.

V februarju smo obiskali gospoda Andreja Toporša v Dupljah, za njegov 80. rojstni dan.

Marca je praznovala 80. rojstni dan gospa Zvonka Likozar iz Kranja.

Aprila smo obiskali gospo Štefanijo Mervič iz Kranja, za njen 93. rojstni dan.

~~~~~

Ponovno pa prosimo vse člane in njihove sorodnike, da nas obveščajo o spremembah naslovov, ter o umrlih članih. Podatke rabimo za urejanje evidence članov.

~~~~~

IN MEMORIAM SLAVKO KUNEJ

Februarja smo na Krškem pokopališču pokopali dobrega prijatelja in velikega borca za resnico ter pravice slovenskega naroda, zlasti za žrtve nacifašizma.

Otroška leta bom spustil, ker jih je preživel kot vsi, na tistem področju pred drugo svetovno vojno, pod klero kapitalistično oblastjo.

Ko je aprila 1941 Hitler zasedel Jugoslavijo in s tem tudi Slovenijo, je bil, kot večina s tega področja z družino izgnan v Nemčijo. Svojo kalvarijo je, kot deset tisoče Slovencev, preživel ob ponižanju in odvzemu statusa človeka in dodelitvijo številke, kot ničvredno bitje. Kot vsi drugi se je po štirih letih (leta 1945) vrnil domov, kjer pa domačije, katero so zapustili, skoraj ni bilo več, oz. so bile le razvaline.

Potrebna je bila obnova, ki pa je bila brez sredstev in materiala zelo težka, pa tudi v šolo je bilo potrebno hoditi (saj nacisti niso imeli šol za bandite).

Po prebroditvi vseh najhujših težav je bil zaposlen v raznih organih oblasti na krajevnem področju in to vse do osamosvojitve.

Ker pravic za odškodnino, do osamosvojitve, žrtve nacifašizma nismo mogli uveljaviti, smo to akcijo sprožili takoj leta 1991 in Slavko je bil v prvih vrstah.

Med nekaterimi organizacijami civilne družbe smo ustanovili Društvo izgnancev Slovenije (DIS) in šli v akcijo.

Od Slovenske Vlade in Parlamenta smo zahtevali, da od naslednic okupatorskih držav izterja odškodnino za povzročeno nematerialno in materialno škodo. Nobena naša oblast te dolžnosti za svoje državljane ni in noče izvršiti.

Tako smo ustanovili novo organizacijo ZDRUŽENJE ŽRTEV OKUPATORJEV 1941-1945 KRANJ (ZŽO) in začeli z izterjavo pri ZRN sami. Kot vedno je bil Slavko tudi tu v prvih vrstah.

Za ves trud in velik prispevek pri uveljavljanju naših pravic mu je UO ZŽO Kranj podelil »ČASTNO PRIZNANJE ZA ZASLUGE«, katerih ni bilo malo.

Slavku po skoraj 88-ih preživelih letih in po 67-ih letih borbe pravic ni dočakal, kar je zelo žalostno in velika sramota za državo Slovenijo.

Slavko počiva v domači zemlji, to je v tisti, ki jo je imel tako zelo rad.

Na koncu nam ostane le še, da se Ti zahvalimo, kot ustanovitelju našega združenja, našemu zvestemu članu in dragemu kolegu, z velikim **HVALA**.

ZADNJE NOVICE

Vse člane, ki imajo kakršnokoli možnost spremljanja dogajanj doma in po svetu na internetu, lahko sedaj pogledajo novice, posnete s kamero. Oktobra smo že dali video posnetek protestne konference in video posnetek o redni skupščini. Poleg tega smo vam že v prejšnjih OPTIMISTIH javili, da lahko tudi bilten preberete na internetu – naslov je naveden v glavi OPTIMISTA. Prosim vse člane, ki prejimate naš časopis, da obvestite svoje znance o tej možnosti.

≈≈≈

Sestanek na Ministrstvu za šolstvo in šport v Ljubljani

Glede na dogovor med podpredsednikom Združenja g. Kristanom in predstavnikom Ministrstva, je bil dne 25.1.2011 realiziran sestanek, na katerem so sodelovali:

Za Ministrstvo za šolstvo in šport: minister g. Lukšič in podsekretar g. Koprivc; za Združenje pa: g. Rovan in g. Kristan.

Dogovor je bil, da se v nadaljevanju dogovarjamo z g. Koprivcem. Na samem sestanku pa g. minister Lukšič ne nasprotuje uvedbi tematike medvojnega dogajanja glede izgnanstva in povojne problematike žrtev vojnega nasilja v šolski program. Za bolj natančno izvedbo tega programa naj bi se še dogovorili.

Vendar po tem sestanku ni bilo konkretnih odločitev s strani Ministrstva, kljub našim večkratnim intervencijam.

≈≈≈

Poročila o delu v letu 2010

Kot vsako leto smo tudi letos imeli 24.2.2011 sestanek izvršnega odbora našega Združenja, kjer smo obravnavali in pregledali naše delo v letu 2010. Poročila so bila pregledana tako iz vsebinske, kakor tudi finančne strani, kar je potrdil tudi nadzorni odbor našega Združenja.

≈≈≈

Obdelava materiala za film je v fazi, ko smo med vsemi posnetimi vsebinami izbrali tiste najboljše posnetke, katere bomo lahko uporabili za nadaljnjo obdelavo in finalizacijo filma.

≈≈≈

Prejeli smo zahvalo g. Winfried Rangnicka iz Hamburga, to je iz šole Emillie-Wüstenfeld – gimnazije, kjer je ta gospod ravnatelj. Namreč navedena šola in oddelek učencev nam je v lanskem letu, ko smo imeli v bivšem taborišču Neuengamme simpozij, pomagal pripraviti in postaviti razstavo na tej šoli. Za to pomoč jim je naše Združenje podarilo sliko mesta Kranja (slikarja Jožeta Trobca).

≈≈≈≈≈≈≈≈≈≈≈≈≈≈≈≈

SPOMINI, KI NAJ SE ZAPIŠEJO IN SE NE SMEJO POZABITI

Zgodbo je napisala Vera Butollo iz Kranja

Bilo je sredi poletja, letina je bila takrat res bogata. Toda zadovoljstva je bilo kmalu konec. Sosedje so se pričeli na veliko pogovarjati, da Nemci množično izseljujejo ljudi iz vasi. In res, nekega jutra so prišli nemški vojaki. S puškinimi kopiti so tolkli po vratih, zbijali z vso močjo, da nam je vsem strah mrzel po žilah. Vpili so, nam nerazumljive besede. Otroci smo jokali, saj nas je bilo zelo strah.

Zunaj so že čakali tovornjaki. Mama je uspela vzeti le najnujnejše stvari. Na tovornjakih je bilo že veliko ljudi, vsi so imeli oči uprta v tla in vsi so bili tiho. Slišali smo samo, da nas peljejo v Rajhenburg. Od tam pa so nas čez nekaj dni naložili v živinske vagone in odpeljati v neznano. Vožnja je bila dolga in zelo naporna. Ko smo prispeli na cilj so nas takoj razvrstili, kje bo kdo delal. Jaz sem bila dodeljena v tovarno, moj brat in sestra sta ostala v lagerju. Starša sta bila hlapca pri tamkajšnjih kmetih. Po treh mesecih pa so nas spet selili v drug lager, imenoval se je Valcrode Harminden.

Od tam so mene poslali k nemški družini. Skrbela sem za tri otroke in obenem tudi kuhala za celo družino. Nemško nisem razumela nič, kaj šele da bi kaj govorila.

Ko se je vojna bližala koncu, so nas stlačili v neke barake. V njih je bilo polno mrčesa, stenic in druge golazni, od česar smo bili vsi popikani. Potem je le prišel dan, ko smo se rešili teh muk. Namreč prišli so Američani, nas naložili spet v živinske vagone in vračali smo se domov, v našo ljubo Slovenijo.

Kljub težkim časom, ki smo jih preživeli v tujini, smo bili nepopisno veseli, da bomo spet videli svoj domači kraj, svojo rojstno hišo in znano govorico in ljudi.

Čakalo pa nas je neprijetno, žalostno presenečenje, saj je bil dom podrt – Nemci so nam vse uničili in izropali. Tako smo na začetku spali na snopih sena in začeli graditi vse na novo.

Z veliko truda, odrekanj, močno voljo, optimizmom in ob pomoči dobrih sosedov smo zgradili nov dom in začeli počasi novo življenje. Bili smo srečni da je prišlo leto 1945 in s tem konec vojne in njenih grozot.

Grdi spomini so začeli počasi, počasi bledeti, a popolnoma pozabljeni ne bodo nikoli.

